

אור החלכה

מס' 127 | אלול תשפ"א | שנה י"א | לע"נ יוסף בן כונה, טובה בת צלחה ע"ה

מכון הסת"ם
יד רפאל
למחאה, המסמך והחקיקה החלכה

שע"י ישיבת "כסא רחמים" ספרדית
ע"ש החסיד הנבנו רבי רפאל מאוזז אביו של הנח"ק "איש מצליח" זצ"ל
בנשיאות: מרן מופת הדור הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצ"ל
ומרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבנו מאיר מאוזז שליט"א
כתובת: רח' הרב עוזיאל 26 ב"ב. טל': 03-5747316
בימים א - ה, בין השעות 14:00 - 13:00

להרים מכשול

תופעת הרואים במזוזות

להנאת עצמם". (הלכות תפלין ומזוזה פרק ה).
והנה בזמן האחרון גם ב"כתובת אשה" החלו
לטפל וכו', והיות והתופעה הולכת וגוברת ויש
המפרסמים כאילו חכמי הדור מאמינים בהם
ובמעשיהם, נתבקשנו להודיע בשער בת רבים
שיש להשמר מכל משמר שלא להתפתות אחר
אנשים אלה ומעשיהם, גם אם נראית כחכמים
ויראי שמים, משום שיש בזה
חשש איסור תורה, נזק לרבים
וליחיד, וחילול ה' נורא.

**על רבני הדור בכל אתר ואתר
לעמוד בפרץ, ולמנוע מכשלה**
מבית ישראל והוקיע ולהרחיק
אמונות תפלות ומפיציהם,
ולכוון צאן מרעיתם בדרך הישר
וכו'. עכת"ד.

וכן ראיתי בספר **אורחות רבנו
הקהלות יעקב צוק"ל** (ח"ה)
עמוד קסז) תחת הכותרת "**חוזה
עתידות שקר**" שנשאל רבנו
צוק"ל אודות אדם שבדק
מזוזות ואומר מאורעות
ועתידות של בעל המזוזה, האם
יתכן הדבר? והשיב שיתכן דבר כזה אלא שיש
שהוא ממקור קדושה ויש להיפך רח"ל. ובתשובה
אחרת כתב **שזה מכח כישוף**. ע"ש. וראה עוד
בספר ויען עמוס (עמוד קלט) ובספר אור לגויים (עמוד
154) שהתריעו על תופעה חמורה זו. ע"ש.

**לפיכך יש למסור את המזוזות למגיה מוסמך
בלבד הבדוק את המזוזה על פי ההלכה והפוסקים
שמפיהם אנו חיים.**

תעודת מגיה מוסמך לבדיקת מזוזות

דבר העורך

הנה בשנים האחרונות החלה "**אופנה חדשה**" של
"קוראי מזוזות", או "רואים במזוזות", שאנשים
תמימים בצר להם הולכים אל "רבנים" או אל
"מקובלים" שקוראים במזוזה, דהיינו על ידי
הסתכלות במזוזה מוצאים בעיות ומחלות, וקשיי
זיווג או פרי בטן. ושהמזוזה גרמה ל"סגירת המזל".
ואין להם ידע בהלכות המזוזה או בצורת האותיות,
ואינם מוסמכים לבדיקת

מזוזות. ופוסלים מזוזות כשרות
ומהודרות ומחליפים באחרות.
וגוזלים את הלקוחות ואת
הסופרים וממילא יוצא לעז על
הסופרים המדקדקים והמהדרין
ויורדים בזה לחייהם ממש.

וכבר זההיר על כך הגאון הגדול
הראשון לציון רבנו אליהו
בקשי דורון צוק"ל בשו"ת בנין
אב (ח"ב סימן נא) שאין להוסיף
במזוזה סגולות כאילו יש בעצם
הכתב ובדמותו או בחסרונותיו,
כדי לגלות נסתרות או להגיד
עתידות. על כן **יש להמנע
מבדיקות אחרות מלבד כשרת**

המזוזה. ע"ש. והניף ידו שנית בח"ג (אה"ע סימן
מז) וז"ל: לצערינו לאחרונה יש תופעה של ניצול
מצוות ומעשים טובים, ואמונת שוא ולעשיית
רווחים. זה מכבר החלו **בבדיקת מזוזות שלא
בדרך מצוה**, כאילו המזוזה קמיע המגלה סודות,
וכבר התריע על כך הרמב"ם להזהר "מן הטפשים
שלא די שבטלו המצוה, אלא עשו מצוה גדולה
שהוא יחוד ה' ואהבתו ועבודתו, כאילו היא קמיע

הסמכה לסופר

חוברת
"משנת הסופרים"
שאלות חזרה
בהלכות
סת"ם וכהכנה למבחן
לסופר מוסמך

תהליך המבחן
מבחן בכתב [מכלי לקבוע תור] בימים א-ה בשעה 13.00
תשובה מקבלים בטלפון באותו היום. מבחן בע"פ תוך 10
ימים לאחר מבחן בע"פ קבלה מיידית של התעודה מיד
בסיום המבחן.

מבחן בכתב באיזור מגורייך

ניתן להבחן מבחן בכתב במקום מגוריך במידה
ויש מורשה למבחנים מטעם המכון באיזור. לעת
עתה ניתן להבחן באיזור: חיפה, קרית ביאליק,
קרית אתא, מגדל העמק, נתניה, תל-אביב, חולון,
בת ים, אלעד, רחובות, אשדוד, קרית-ספר, בית-
שמש, ירושלים, אשקלון, נתבות, אופקים, באר
שבע, ועוד. נא לברר במכון בין 14:00-13:00

הסמכה למגיה

ביד רפאל מכינים
דור של מגייהם
תלמידי חכמים!
עכשו גם אתה יכול!

לימוד עממי למגיה מוסמך
בביתך! פרטים במכון

כדי לעמוד מקרוב על רמת הידע של המגייה ביד רפאל
נציג לפניכם שאלה לדוגמה מתוך קונטרס "משנת המגיה"
שאלות חזרה על יריעות שלמה ח"ג והכנה למבחן מגיה
מוסמך ובו 371 שאלות.

למ"ד שצארה באורך יו"ד

1. האם יש לפסול משום שבשים ע"פ פירוש רש"י נאמר שהוא"ו כמגול?
2. מה חידש בספר אמרי שפר?
3. מה כתבו האמת ליעקב והחיד"א בשם הריב"ש?
4. מה העירו הרב מקדש מעט וש"ת יביע אומר בענין הריב"ש?
5. מה פירש הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל את ר"ת ריב"ש?
6. האם הברוך שאמר כתב לפסול? איזה לשון נקט?
7. אם מגרר בתחתית הראש לעשותו כוא"ו האם נחשבת כמהודרת? מדוע?
8. איזה תיקון הציע בספר בני יעקב?

שאלות ותשובות שנשאל מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזז שליט"א

שואל ומשיב | נאמן ס"ט

א. שאלה: אנו מתכווננים לערוך שבת בר-מצוה
לבנו בבית הארחה שיש בו רק ספר תורה אשכנזי.
אנו ספרדים, וברצוננו לקיים תפילה וקריאת ספר
תורה בנוסח ספרדי, האם יש איזו מניעה לשאול
ס"ת מבית הכנסת בישובנו לשבת אחת ולהעבירו
לאותו בית-הארחה?

תשובה: אין מניעה, רק שילכו עמו עשרה אנשים
בהליכה ובחזרה.

ב. שאלה: מה תקנתו של סופר או מגיה שנפלו
מידיו כמה יריעות של ס"ת כשלקח לתיגם, ומה

דין הרואה אותו?

תשובה: יעשה פדיון תענית, והרואה אין צריך
כלום, כי זה חלק מספר תורה ואינו שלם.

ג. שאלה: אם בדין מסויים רוב ככל הפוסקים
מכשירים ויש דעה יחידאה שפוסלת, האם הסת"ם
נחשבים כאינם מהודרים?

תשובה: הכלל בזה שדעת יחיד ממש אין חוששים
לה לא לענין סב"ל ולא לענין קים לי ולא מצרפים
אותה לספק ספיקא והוא הדין לענין מהודרות.

שאלות מבית הוראה יד - רפאל

מאת הר"ה ר' שלמה מועלם שליט"א
מח"ס יריעות שלמה ד"ח וראש המכון

שאלה: מאיזה פעולה בעיבוד העורות צריך לומר לשמה, האם בעת המליחה או השרייה במים או השרייה בסייד?

תשובה: א. כתב הרב תקון תפילין (תלמיד מהר"ם מרוטנבורג עמוד כט) בזה"ל: וכשישים אותם במים אז יאמר: לשם קדושת תורת ישראל לשם תפילין ומזוזות וקמיעין אני משים אלו העורות במים. ולאחר ששרו העורות במים יום או יומים, אז יוציאם מן המים ויגד בצד הבשר בתער, הבשר והדם, ואז יניחם במים ובסייד עב וטוב, וטרם שיכניסם בסייד ינענע הסיד במקל כדי שיהיה עב ויאמר בפה, "לשם קדושת תורת ישראל לשם תפילין ומזוזות וקמיעין אני מעבד אלו העורות", ולא סגי במחשבה, גם כשיכניסם במים צלולים יאמר גם כן בפה, כי כל אלו עניינים לצורך עיבוד הם. עכ"ל. והרב ברוך שאמר בהגהותיו שם (אות ה) פירש קמיעין, עור הבתים של תפילין. ומבואר שגם בהנחת העורות במים צריך לומר לשמה. והעתיקו הרב עטרת זקנים (סימן לב בגליון השו"ע ע"ד מרן). ובשו"ת נודע ביהודה (תניינא י"ד סימן קעה) כתב שיש ללמוד מדברי הרא"ש (בהלכות קטנות) שתחילת העיבוד הוא בנתינת העור לתוך הסיד ודלא כעטרת זקנים וכו', דלא דק בזה הדגתניה למים לאו כלום היא והוא רק הכנה שיתרכך העור ויוכל אח"כ לקבל כח הסיד ואין זה אפילו הזמנה גמורה. ע"כ. והרב שמן המאור (סימן לב) נדחק בכוננת הרב עטרת זקנים שכוננתו למים שיש בהם סיד. ע"ש. וכבר העירו האחרונים שדברי העט"ז נלקחו מדברי הרב תיקון תפילין הנ"ל, והגובי" לא הרגיש בזה, עיין בקסת הסופר (סימן ב סק"ו) ומלאכת שמים (כלל ג בינה סק"ב) ומנחת סולת (עמוד כט הערה 7) שהוסיף שהרב מקדש מעט (סימן רעא סק"ז) כתב דכוונת התיקון תפילין הוא רק "למצוה גרידא" ולא לעכב, ובבאר יעקב (סימן לב ס"ק יז) הכריח כן ממש"כ התיקון תפילין בהמשך דבריו לומר כן גם בשעת נתינתו לתוך הסיד, וכיון דפסקינן דצריך לומר כן בתחילת העיבוד ותו לא, הלא סגי בזה כשאומר בשעת נתינתו למים, ולמאי צריך לחזור ולאומר בשעת נתינתו לסיד, ועל כרחך דאמירה

ראשונה אינה אלא למצוה ועיקר האמירה לשמה היא בשעת הנתינה לסיד. אמנם הגאון חזון איש (ארי"ח סימן ו סק"י) רצה לחדש דכל זה הוא רק כשעיבדו כותי, אבל אם ישראל עושה בעצמו כל מלאכת העיבוד, סגי באמירתו גם בשעת שריה במים, דגם שריה התחלת עבודה היא וקבעו במחשבתו וברצונו לסת"ם, ואפשר דאפילו אם קודם שריה אמר כן ואח"כ עיבדו סתם גם כן מהני. וכ"כ בשו"ת האלף לך שלמה (סימן לא) ובשו"ת אמרי כהן (סימן כח). עכ"ד הרב מנחת סולת. אמנם החזו"א גופיה באות י"א כתב: והאינא שורין את העור במים לרככו, ואח"כ משימים אותו בסייד עד שהשיער נופל, ואח"כ מוסיפים לשרות אותו במינים חריפים לחזקו, ולענין הרצועות סגי בשריית הסיד עד שהשיער נופל, והשאר נראה כיון שאינו צריך, אין צריך לעשותו לשמה, וכן המנהג דישראל משימו בסייד ולא יותר, וכן הוא בנוב"ה הנ"ל לענין הקלף. עכ"ל. הרי שהעיד על המנהג שהעיקר הוא נתינת העורות בסייד.

ב. לפיכך לדינא נראה שהעיקר כשנותן העורות בסייד וכמ"ש הרא"ש (הלכות ס"ת אות ג): בעיבוד לא בעינן אלא בתחילת העיבוד כשישים העור בתוך הסיד שיאמר אז אני עושה לשם ס"ת. ע"כ. וכ"כ הטור (י"ד סימן רעא) ומרן בב"י שם, וכן סובר מרן בדעת הרמב"ם וכמ"ש בב"י שם, שהביא דברי הרא"ש וכתב בזה"ל: ואני תמה למה כתב שנהגו כה"ר ברוך לפי שאין עבדנים ישראלים מצויין, וכי אין עבדנין ישראלים מצויין מאי הוי, הא כיון שאין צריך לשמה אלא "בתחלת העיבוד" ניחן ישראל בתוך הסיד לשמה, ואח"כ יעבדם הגוי והווי מעובדים לשמה גם לדעת הרמב"ם, ושמה לא היו הגוים מניחין לישראל ליתן העורות לתוך הסיד. עכ"ל. ומבואר שהנתינה לסיד היא תחילת העיבוד גם להרמב"ם. וכן פסק בשו"ע (שם ס"א): וצריך שיהיו העורות מעובדים ע"י ישראל לשם ספר תורה, שיאמר בתחילת העיבוד "כשמשמים אותם לתוך הסיד" עורות אלו אני מעבד לשם ספר תורה. עכ"ל. וכ"כ המשנ"ב (סק"ה) ותחילת העיבוד מקרי כשמשמים העורות לתוך הסיד, ולא בעת שמשימם לתוך המים, מפני דזה לא מקרי עדין עיבוד. ע"כ. ואף שהמחמירים לומר כן בשעת הנתינה במים תע"ב, מ"מ צריכים מן הדין לומר כן שוב בזמן הנתינה בסייד כמבואר במקור הדברים בתיקון תפילין, דאל"כ הרי הם באים להחמיר ומפסידים עיקר הדין. המשך בגליון הבא א"ה

פנית ההלכה

איסור מחיקת השם

העברת קולמוס על השם

זז. טיפת שעוה שנטפה על אות מהשם מותר להסירה, כיון שאינה מבטלת את הכתב והיא ככיסוי ורוב בעלמא. ואין בזה משום חק תוכתו. ועיין בהערה כיצד להסירה.

יז. סופר שמרח על הקלף גיר פחם לבן או אבקה כדי שהכתב לא יתפשט, והגיר או האבקה כיסו את השם שהיה כתוב בסמוך, מותר להעביר מחק על אותיות השם כדי לנקותן מהגיר והאבקה שעליהן, ואין בזה משום חק תוכתו או מחיקת השם, כיון שהגיר או האבקה אינם מבטלים את הכתב והם ככיסוי ורוב בעלמא, כמ"ש בסעיף הקודם. והוא הדין לפירושי דיו יבש שכיסוי את השם כמ"ש בפרק ז' סעיף י"ט. ע"ש.

יח. דבק שקוף שנשפך על השם ולאחר שהתייבש נעשה כמין ציפוי דק ושקוף והשם נראה בברור, כשר. ואין לנסות להסיר את הדבק כי קרוב לודאי שימחק את השם.

יט. אם בפתיחת הפרשה או המזוזה נתלשות האותיות מהקלף ונפסלות מחמת שנדבקו בחוזקה

המה כהלכתה | מדור מקצועי

צבע הבתים

א. מצוה לצבוע את עור הבתים בצבע שחור וכן המנהג פשוט. וטוב להחמיר שישחיר ישראל את הבתים ויאמר שעושה כן "לשם קדושת תפילין", ואם לא אמר כן כשרים הבתים אפילו לכתחילה.

ב. אם במשך הזמן נשחק הצבע ועתה אינם שחורים, אע"פ שמעיקר הדין אינו חייב לחזור ולצבוע מחדש, מ"מ טוב להחמיר ולצבוע.

בדיקת הרצועות צבע הרצועות

א. הלכה למשה מסיני שיהיו הרצועות שחורות מבחוץ, אבל מבפנים אינן צריכות להיות שחורות,

לעבר השני, אסור להמשיך לפתוח אותם משום מחיקת השמות שכתובים בהמשך, וצריך לגונן.

כ. פירור של קלף, או מחק, או דיו יבש וכיו"ב, שנפל על אות מהשם בעודה לחה ונדבק לדיו, מותר להסירו אפילו אם הוא גדול וכיסה את כל האות, כיון שאינו מין צבע או כתב, לא ביטל את האות. ואם הפירור קטן מאוד ולא כיסה את כל רוחב האות, מותר להעביר עליו בזהירות קולמוס בדיו כדלקמן בסעיף כ"ה. וכל שכן ששקע בתוך הדיו הלח, והתבטל שם.

כג. ולפי האמור יש להעיר לסופרים הכותבים ס"ת ומזוזות מתיקון סופרים **בשיטת הקיפולים**, דהיינו שכל עמוד כתוב בדף נפרד ומונח על העמוד שעומד לכתוב ביריעה, והסופר מעתיק תיבה אחר תיבה מהדף ליריעה, ובסיום השורה שוב מקפל את מה שכתב בדף התיקון, וכן הלאה. אם דפים אלו נדפסו במכונת דפוס, מותר להשתמש בהם כתיקון סופרים, אבל אם הדפים צולמו במכונת צילום מסמכים או במדפסת מחשב, אסור להשתמש בהם, כיון שע"י הקיפולים נושר הדיו מהדפים ונמחקים השמות הקדושים, כמבואר בסעיף הקודם ובהערה שם.

[מתוך יריעות שלמה ח"ד]

וכן המנהג שלא לצבוע את הרצועות מבפנים כלל, וגם נהגו שלא לצבוע את חודי הרצועות במקום החתך. ולאחרונה החלו יצרני הרצועות להניח את הרצועות בצבע שחור עד שיספגו בכל עוביין בצבע, ובאופן זה לא ימצא שילבינו כלל אפילו אחרי שנים רבות.

ג. אם במשך הזמן נשחק או נקלף הצבע, צריך לחזור ולצבוע את הרצועות מחדש, ויש לזהר במיוחד במקום הידוק הקשר של יד.

ג. לכתחילה צריך להשחיר את הרצועות "לשם קדושת תפילין", ובדיעבד אם לא אמר כן, לדידן הספרדים שקבלנו הוראות מרן השו"ע יש להקל ומותר לברך על תפילין אלו. אבל למנהג האשכנזים יש להחמיר בזה אפילו בדיעבד.

[מתוך יריעות שלמה ח"ב]